

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de meslek hastalıklarından korunma, meslek hastalıklarını önleme, tanı konması ve meslek hastalığının bildirilmesi süreçlerinde yaşanan sorunların bütün yönleriyle incelenmesi, ulusal/uluslararası iyi uygulamaların değerlendirilmesi ve etkili politika önerilerinin ortaya konulması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 07.10.2026

Utku Cokkörer
Eskişehir Mv.

Kayhan PALA
Bursa Milletvekili

İrfan Karaman
Denizli Mv.

Ali CİLER
Kocaeli Mv.

Namık TAN
İstanbul Mv.

Metin İLHAN
Kars Mv.

Uzas KARASU
Sivas Mv.

Yolcu ÖZCAN
Düzce Mv.

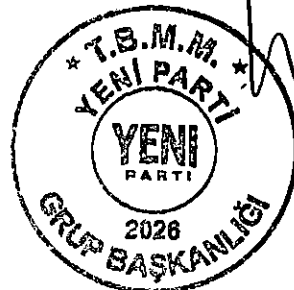
Sergio DAVUT
Diy Mv.

Mustafa ERDEM
Antalya Mv.

M. Salih Uzun
İzmir Mv.

Aghos KARUT
Adana Mv.

Hakim ÖZKAYA
Kocaeli Mv.

GEREKÇE

Türkiye’de çalışan sağlığı ve güvenliği alanındaki en önemli sorunlardan biri, meslek hastalıklarının önlenmesi, tanı konulması ve bildirim süreçlerindeki yetersizliklerdir. Ülkemizde iş kazası bildirimleri artarken, meslek hastalıklarına tanı konulması ve bildirimin yapılması süreçlerinde bir ilerleme kaydedilememiş; meslek hastalıklarının görünürlüğü giderek azalmıştır.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından yayımlanan 2025 yılı iş kazası ve meslek hastalığı istatistikleri bu tabloyu açık biçimde göstermektedir. SGK verilerine göre 2025 yılında 4/a ve 4/b kapsamında toplam aktif sigortalı çalışan sayısı 22 milyon 653 bin 325’e ulaşmıştır. 2025 yılında geçirilen iş kazası sayısı 2024 yılına göre yüzde 4,5 artarak 766 bin 625’e yükselmiş; buna karşın meslek hastalığı tanısı konulan sigortalı sayısı yine binin altında kalarak, yalnızca 916 olarak kaydedilmiştir. Oysa 1998 yılında Sosyal Sigortalar Kurumu’na bağlı 5 milyon 528 bin 582 aktif sigortalı varken bile meslek hastalığı tanısı alanların sayısı 1400’dü. Bu alanda yürütülen çalışmalara göre iş sağlığı ve güvenliği koşullarına bağlı olarak yıllık beklenen meslek hastalığı tanısı bin çalışanda 4 ile 12 arasında değişirken, 2025 yılı verilerine göre Türkiye’de bu sıklık ancak yüz bin çalışanda 4 düzeyindedir.

Meslek hastalığı tanısı mevzuatta tıbbi bir kavram olmaktan daha çok tazminat ve maluliyet ile ilişkilendirilmiştir. Bu durum, sağlık ve sosyal güvenlik sisteminde meslek hastalığı tanısı konmasını zorlaştırmaktadır. Meslek hastalıkları kliniklerinin ve hastanelerinin sayısı son derece sınırlıdır. Tanı koyma yetkisine sahip olan hastanelerde de yetişmiş personel yetersizliği, performans dayalı ek ödeme sisteminin baskısı ve prosedür bilinmemesi gibi nedenlerle meslek hastalığı tanı süreci etkili bir biçimde işlememektedir.

Dikkat çekici olan başka bir durum, SGK kayıtlarında 2025 yılında meslek hastalığı nedeniyle yaşamını yitiren hiçbir çalışanın bulunmamasıdır. Oysa Uluslararası Çalışma Örgütü, işe bağlı ölümlerin yüzde 88,7’sinin meslek hastalığı ve işle ilgili hastalıklardan kaynaklandığını ortaya koymaktadır. Ülkemizde bu oran 2025 yılında sıfırdır...

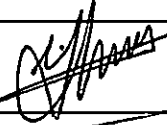
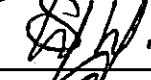
Sanayi, madencilik, inşaat, tarım, metal, sağlık ve kimya gibi ağır ve tehlikeli işlerde çok sayıda çalışanın bulunduğu; toz, gürültü, radyasyon, ağır metal, kanserojen madde, işyeri kaynaklı bulaşıcı hastalık ve iş stresi gibi risklerin bulunduğu ülkemizde, meslek hastalığı kaynaklı ölüm sayısının sıfır olması, resmi sayıların gerçeği yansıtmadığının önemli bir kanıtıdır.

Sorunun bir diğer boyutu, meslek hastalığı tanısının tazminat ve işveren sorumluluğu ile ilişkilendirilmesi nedeniyle, tanı süreçlerinin çalışanlar açısından erişilmesi güç hale getirilmiş olmasıdır. Sağlık Bakanlığı’nın meslek hastalıklarının erken tanısı, izlemi ve önlenmesinde herhangi bir sorumluluk üstlenmemesi; işyeri hekimliği, meslek hastalıkları hastaneleri, eğitim ve araştırma hastaneleri ile SGK arasında etkili bir eşgüdüm kurulamaması, meslek hastalıklarına tanı konmasını zorlaştırmaktadır.

Bu nedenlerle, TBMM bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurularak ülkemizde meslek hastalıklarının görünür kılınması, erken tanı ve etkili önleme mekanizmalarının oluşturulması ve çalışanların sağlık hakkının güvence altına alınması amacıyla “Meslek Hastalıklarından Korunma, Önleme, Tanı ve Bildirim Süreçlerinin Araştırılması” konulu bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

163 SAYILI ARAŞTIRMA ÖNERGESİ İMZA ÇİZELGESİ

1	Hasan Östörk	Bursa mv.	
2	Mehmet Tunalı	Samsun	
3	Seyit TORUN	Ordu	
4	Suat Özağaçlı	İstanbul Mu.	
- 5	A. Sibel Yarıkoçmergölu	İstanbul	
6	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	
7	Gamze Taşcıer	Ankara	
8	Gizem ÖZCAN	MUĞLA	
9			
- 10			
11			
12			
13			
14			
- 15			
16			
17			
18			
- 19			
20			

